

Dormiunt aliquando leges, nunquam moriuntur
(A törvények olykor elszunnyadnak, de sohasem halnak meg)

Tóth Judit – SZTE ÁJTK Közjogi Intézet

A nemzetbiztonság demokratikus, jogállami fogalma értelmében az alkotmányos elvek e szolgálatokra is vonatkoznak. Ezt támasztja alá, hogy háromszintű garanciarendszer jött létre nemzetközi, szupranacionális és nemzeti szinten. Ezt a garanciarendszert azonban jelentősen gyengíti/lerontja számos dokumentum soft law jellege, a nemzetközi bírói fórumok korlátozott kapacitása, nem univerzális elfogadottsága, belső jogorvoslat kimerítése, joghatóság kisegítő jellege, a szupranacionális kényszerítő eszközök korlátozottsága, a nemzeti alkotmánybíráskodás, parlamenti ellenőrzés súlytalan működése, a tartós rendkívüli jogrend, az alapjogi védelem gyengesége, és persze az állam erősen védett titkai, a közérdekű adatok és minősített adatok miatti hozzáférés hiánya. Ez gyakran párosul a politikai és jogi kultúra fejletlenségével, ami együttesen vezet el a társadalmi bizalom hiányához. Ennek alapján adott a kutatás jövőbeli iránya is: miként lehet a nemzetközi, a szupranacionális és a nemzeti szintű garanciákat ugyanolyan hatásfokkal javítani, ahogy a szolgálatok hálózatosodása, technikai fejlődése a szolgálatok működését erősíti – persze a hatások csak percepció; hogyan lehet a garanciák működését akadályozó tényezőket legalább mérsékelni (például az igazságszolgáltatásban, a parlamenti kontroll terén vagy a jogrendszer átvilágításán alapuló jogalkotási csomag elkészítésével) a releváns kutatási eredmények segítségével.